

széles sávja keresztezi a Belez nevű medret. Az ÉK–DNy irányú meder keleti oldalán, a mederrel párhuzamos magaspart található, mely déli és északi irányban is hosszan követi a folyót. Ezen a dombháton helyezkedik el a 49. sz. régészeti lelőhely, amely valójában nem egy, hanem több, egymással párhuzamosan futó, keskeny dombháton is megtalálható, melyek között kisebb mélyedések is vannak, azonban ezekben is lehetett felszíni leleteket találni. A lelőhely intenzitása alacsony, a nyomvonal teljes szélességében és a nyomvonalról É-ra ill. D-re egyaránt gyűjthetők leletek. A fellelt lelőhely több, korábbi terepbejárás során rögzített lelőhellyel azonosítható: Apátfalva 12–13., Magyarcsanak 11–12.

Börcsök-dűlő, 50. sz. lh.: A nyomvonal 48+500–49+050 km-szelvénye között nagy kiterjedésű őskori, szarmata és Árpád-kori település felszíni nyomait találtuk meg. A Makó–Csanádpalota közti országúttól délre az autópálya nyomvonal eltávolodott a Belezi medertől. Attól mintegy 500 m-re a meder környéki dombhátakkal tagolt felszín helyett viszonylag egyenletes felszínű területeken halad. A Belezi-csatornát követő magaspart a 49+000 km-nél már ellaposodik, és egyhangúvá válik. A vízparti magaspart ezen ellaposodó részén helyezkedik el az 50. sz. lelőhely. Kiterjedése követi a domborzati viszonyokat, azaz a magasabb részeken lehet, az alacsonyabb részeken pedig nem lehet leleteket találni. A lelőhely intenzitása alacsony, ugyanakkor a jelölt teljes szakaszon lehetett tárgyakat gyűjteni. Az őszi bejárás során egyértelműen meg tudtuk határozni a lelőhely kiterjedését. A felszíni leletek kisebb-nagyobb foltokban jelentkeztek, de folytonosságuk nem szakadt meg; kb. 90%-uk szarmata kori (4–5. sz.). Néhány Árpád-kori töredék mellett még mintegy tucatnyi olyan edénytöredéket találtunk, amely valószínűleg a vaskorra keltezhető.

Nagy-földek, 51. sz. lh.: A nyomvonal 49+570 km-nél egy szarmata kori(?) település szórványos nyoma mutatkozott. A 49. sz. lelőhelytől keletre a 49+000 km-szelvényben a tervezett nyomvonal ellaposodó felszínű területen halad. A jelzett helyen, kis területen néhány feltételeken szarmata korinak meghatározott töredéket találtunk.

Munkatársak: Mészáros Patrícia, Paluch Tibor, Sós-kuti Kornél, Szalontai Csaba, Wilhelm Gábor régészek (MFM); Benedek András, Pópity Dániel, Sáty Emese, Tompa György régészhallgatók (SZTE); Katona Sándor, Kulcsár Kornél, Máté Genovéva, Nagy Norbert régésztechnikusok (MFM).

SZALONTAI CSABA

237. Majs, Ormány (Baranya megye) V

2005. novemberben antennatorony alapozásánál végzett régészeti megfigyelés során kora vaskori objektumokra bukkantunk. November 22-én kibontottuk a gödröt, melyben állatcsontokat és kerámiatöredékeket ta-

láltunk. Az objektum valószínűleg szemetesgödör volt. A benne talált kerámia jellemző darabjai a kora vaskori déli kapcsolatokra utaló alacsony kis talpas tálka, illetve a Kárpát-medencei legkorábbi korongolást mutató (imitáló) edénytöredékek.

A leleteket a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságának Régészeti osztályának gyűjteményébe szállítottuk.

Munkatársak: Kárpáti Gábor régész, Nagy Gábor régésztechnikus.

GÁBOR OLIVÉR

238. Makó határa

(Csongrád megye) U, R, B, LT, Sza, A, Á, Kk

Az M43 autópálya Makó–országhatár szakasz tervezett nyomvonalának régészeti terepbejárása során a település határában az alábbi lelőhelyeket regisztráltuk.

Dáli ugar, 41. sz. lh.: A nyomvonal 40+350–41+650 km-e között nagy kiterjedésű késő bronzkori, szarmata és újkori település felszíni nyomait találtuk meg. Az autópálya a 40+350 km-szelvényénél ismét keresztezi az É–D irányában folyó Száraz-ér medret, és ez a pont képezi a 40. sz. lelőhely végét. A 41. sz. lelőhely két mederág közti félszigeten található, a Kovács-tanyától É-ra, a félsziget É–D irányú. A lelőhely nagyobbik része a nyomvonalról É-ra található. A félsziget déli végében egy markánsan kiemelkedő, mintegy 100×60 m-es ovális dombhát található, melynek a legmagasabb pontja a nyomvonalon kívül fekszik, azonban a dombhát nagyobbik része benyúlik a nyomvonalba. A szintvonalak felerősítése után kapott látvány, a helyszínen a felszínnel kapcsolatban észlelt morfológia alapján elképzelhető, hogy esetleg erődített településsel állunk szemben. A felszíni leletek intenzitása közepes. A gyűjtött leletek mintegy felét a késő bronzkorra keltezhetjük. A leletek mintegy 40%-át az amphórával a Kr. u. 2–3. századra keltezhető szarmata leletek tették ki. Néhány újkori mázas edénytöredék és cseréppipa mellett egy pattintott vakaró érdemel említést a leletek közül.

Dáli ugar, 42. sz. lh.: A nyomvonal 40+800–41+150 km között nagy kiterjedésű őskori, szarmata, Árpád-kori, és újkori település felszíni nyomait találtuk meg. Az autópálya 40+750 km-szelvényénél szeli át az É–D irányban folyó Száraz-ér medrét. A mederből kiérve a 42. sz. lelőhely magaspartján halad tovább a nyomvonal. A bejárt 200 m széles sávától délre mintegy 250 m-re a Száraz-ér két medre és annak magaspartja kíséri a nyomvonalat. Ezen a területen található meg a 42. sz. lelőhely, amely így egy három oldalról körbefolyt félszigeten fekszik. A felszíni leletek intenzitása közepes, de az egész félszigeten lehetett nagy mennyiségű leletet gyűjteni. Elsősorban a 200 m széles sáv jobb oldalán kerültek elő a leletek, a tengelytől balra lényegesen kevesebb leletet gyűjtöttünk. A leletsűrűsödés és a természetföldrajzi tényezők alapján úgy tűnik, hogy a felfedezett régészeti lelőhely a nyomvonalról D-re található félszigeten összpontosul. A bejárt sávától É-ra a dombhát foko-